

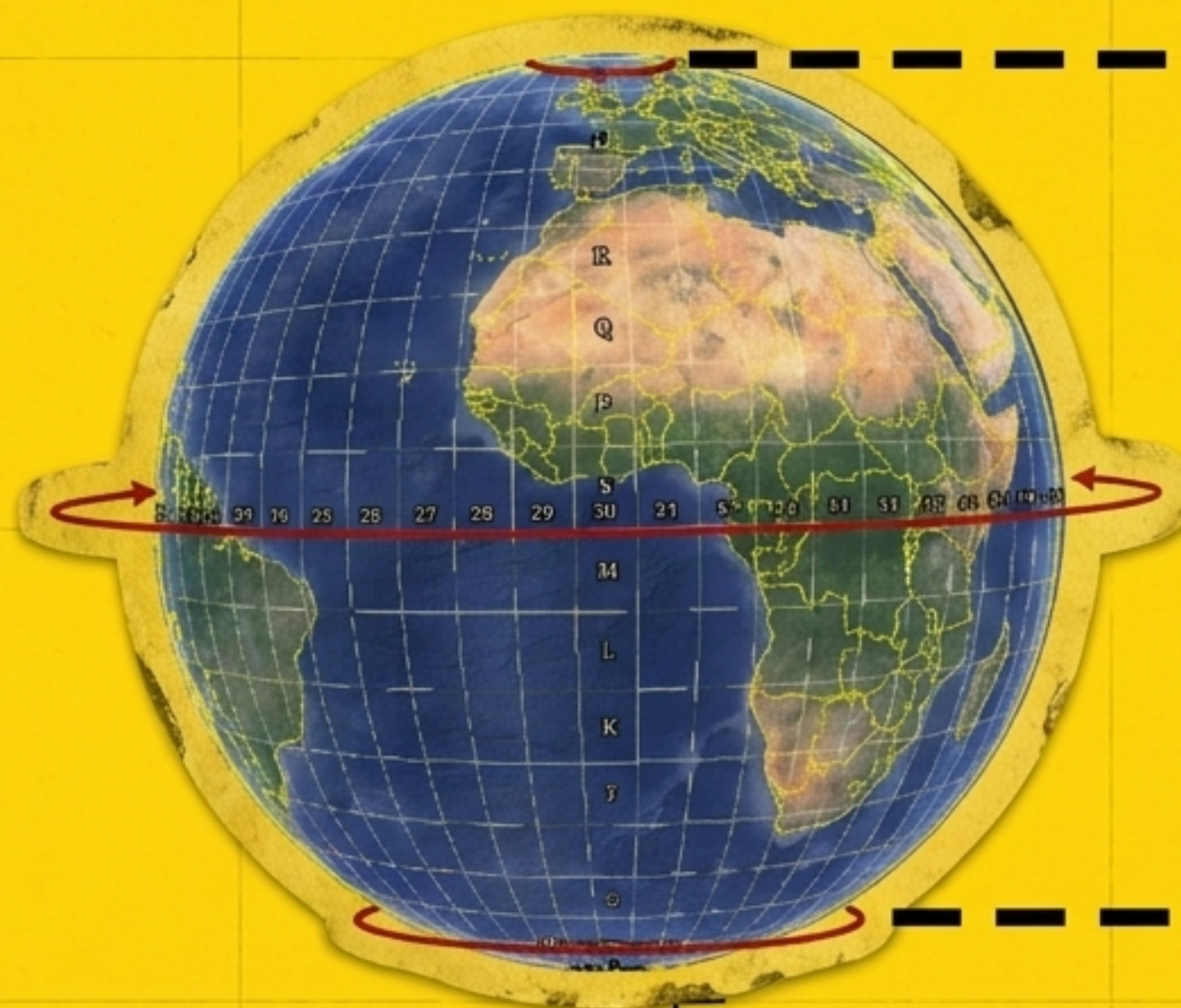
[FIELD MANUAL VOL. 1]

ถอดรหัสระบบ พิกัดกริด UTM (Universal (Universal Transverse Mercator)

คู่มือบันทึกนักทำแผนที่ : จากโครงข่ายระดับโลก สู่จุดพิกัดบนพื้นดิน

[ขอบเขตการทำงานของระบบแผนที่ UTM]

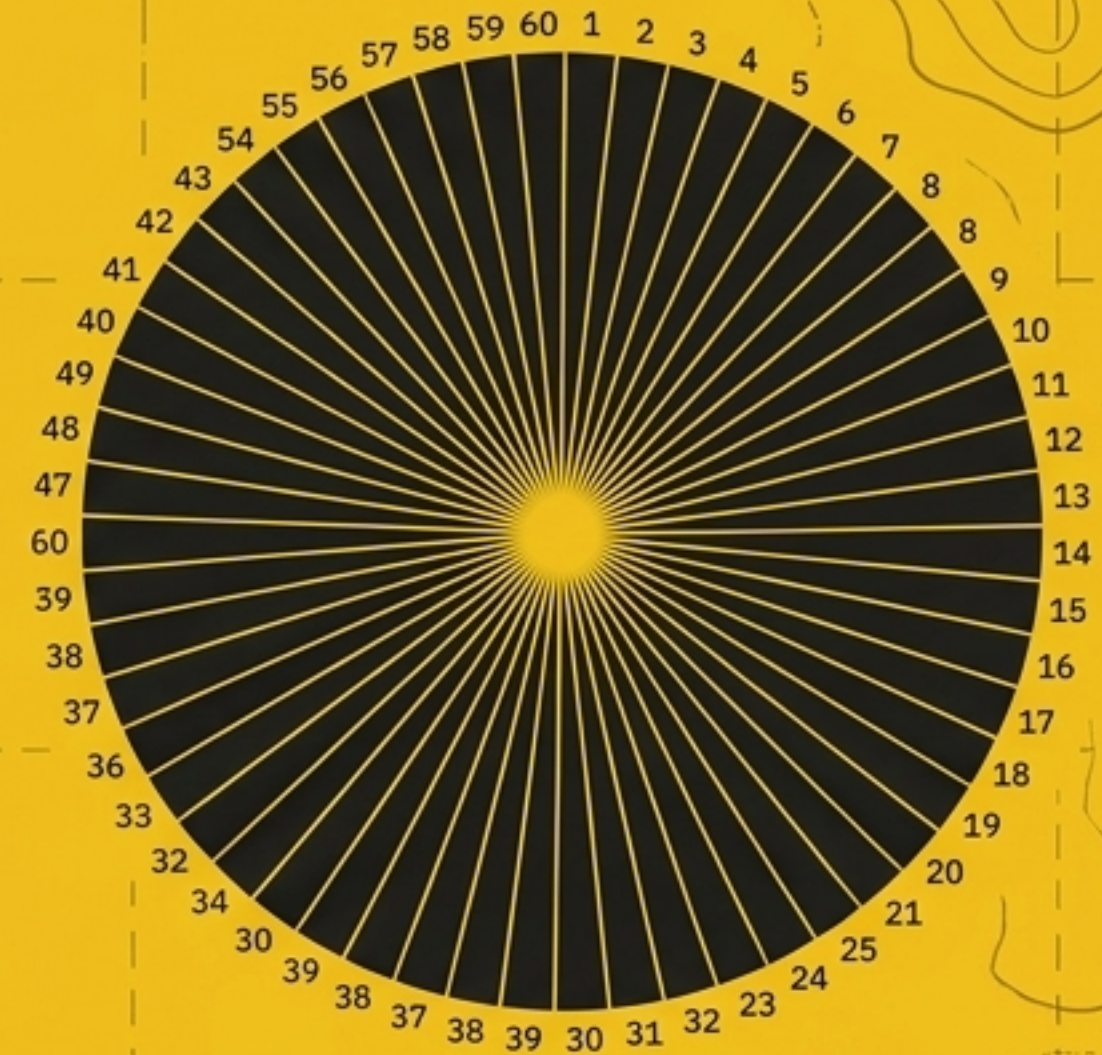
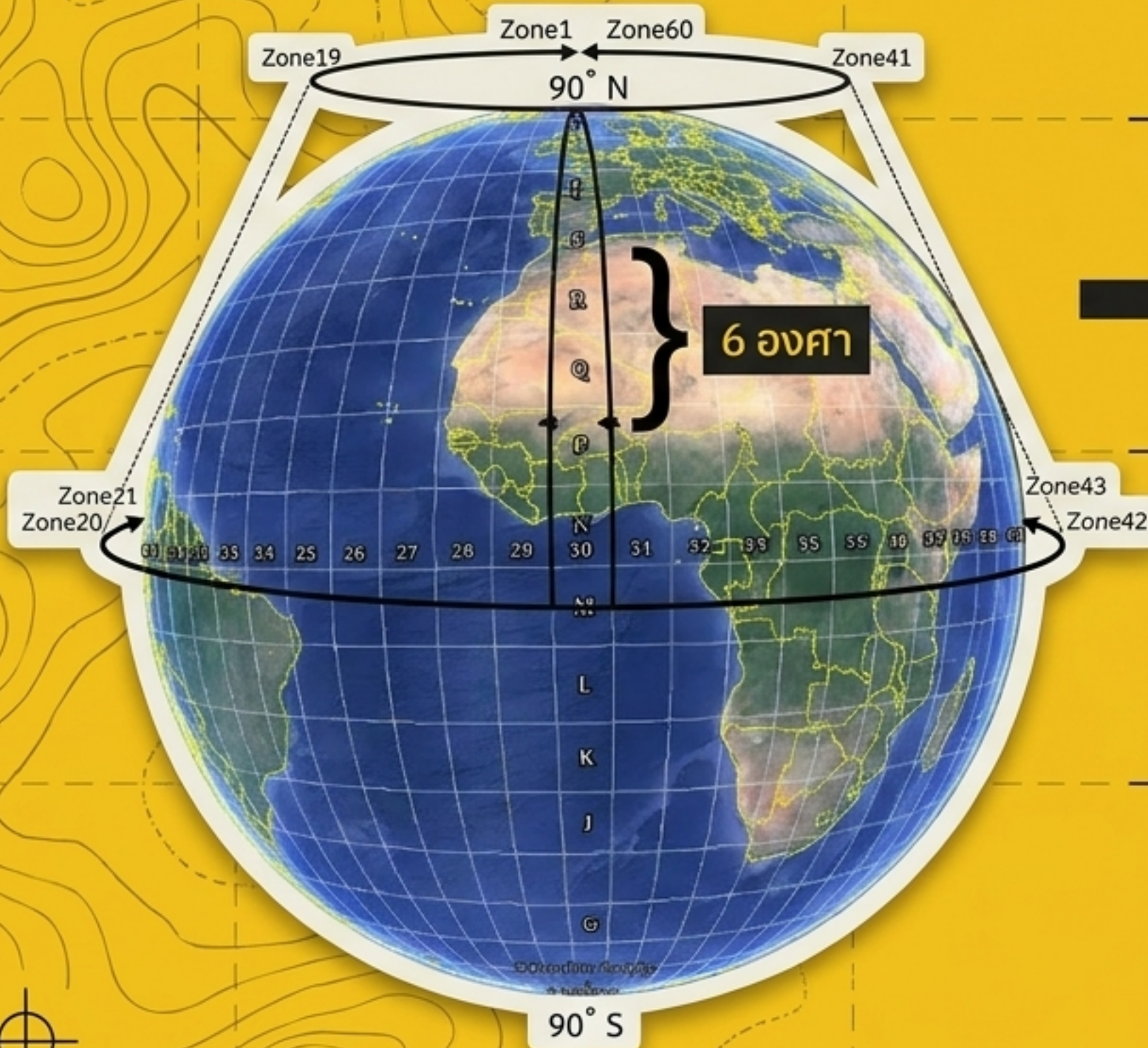

เหนือสุดที่ 84°N

ใต้สุดที่ 80°S

ระบบ UTM เกิดจากเส้นโครงแผนที่แบบทรงกระบอก (Cylinder Projection) สวมตัดลูกโลกเพื่อลดความบิดเบี้ยวของภูมิประเทศ โดยระบบนี้จะครอบคลุมพื้นที่จำกัดเฉพาะระหว่างเส้นละติจูดที่ 84 องศาเหนือ ถึง 80 องศาใต้เท่านั้น

ผ่าโลกแนวตั้ง : 60 โซนหลัก

1. โลกถูกแบ่งออกเป็น 60 เขตโซน (Zones) ตามแนวลองจิจูด
2. แต่ละโซนมีความกว้าง 6 องศา
3. เริ่มนับโซนที่ 1 จากลองจิจูด 180°W ไปทางตะวันออกจนจบโซนที่ 60 ครบ 360 องศาพอดี

ตัดโลกแนวนอน: กำหนดรหัสตัวอักษร

พื้นที่ระหว่าง 80°S ถึง 84°N
ถูกซอยย่อยเป็นแถวแนวนอน
(Bands) แถวละ 8 องศา
รวมทั้งหมด 20 แถว

กำหนดตัวอักษรกำกับ
แต่ละแถวจากใต้ไปเหนือ
เริ่มจาก C ถึง X
ยกเว้น I และ O
(เพื่อป้องกันการสับสนกับ
ตัวเลข 1 และ 0)

X
W
V
U
T
S
R
Q
P
N
M
L
K
J
H
G
F
E
D
C

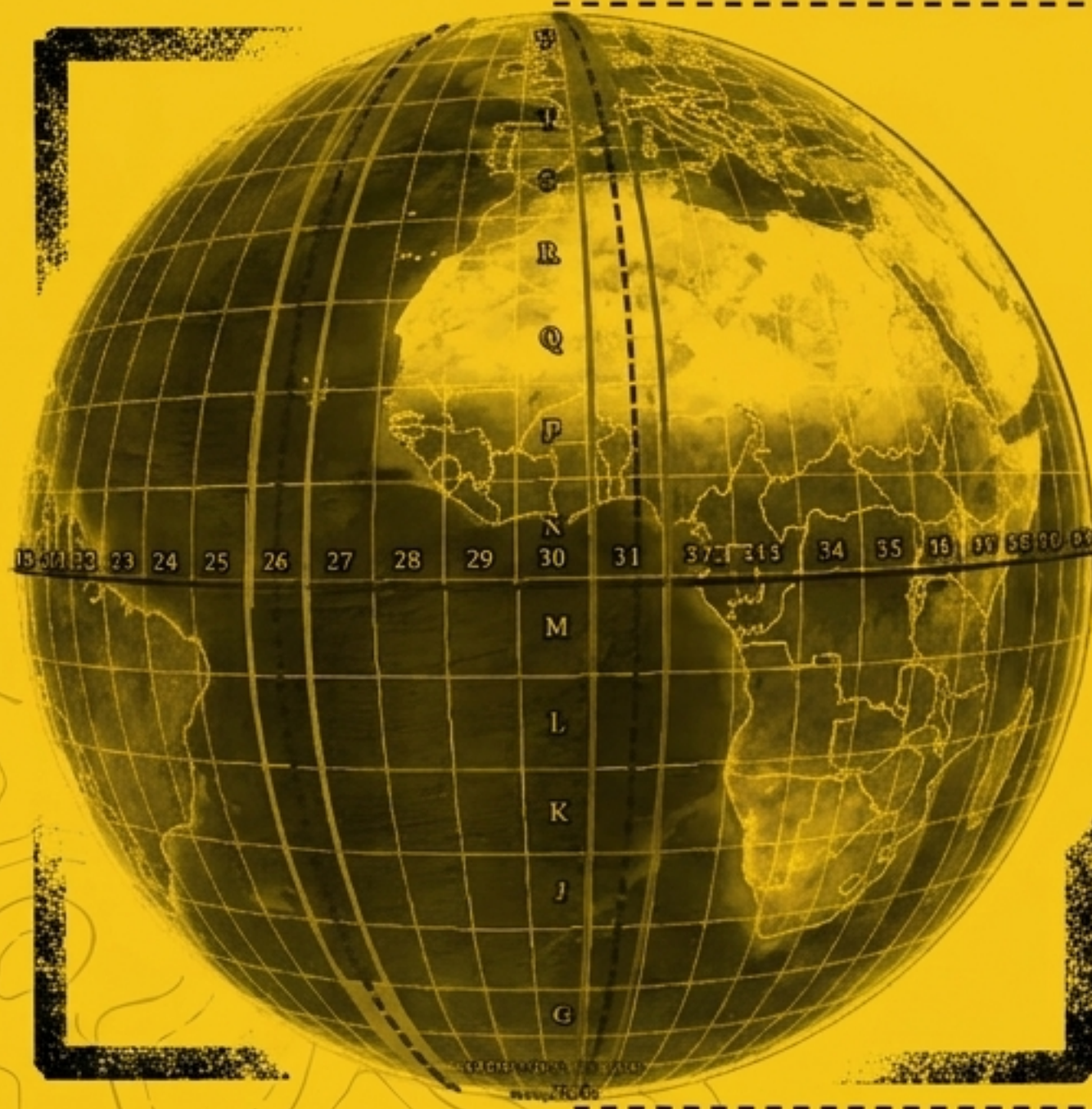
แถวสุดท้าย (แถวที่ 20)
ระหว่าง 72°N - 84°N
จะมีความกว้างพิเศษที่
12 องศา

เส้นเมริเดียนย่านกลาง และพิกัดสมมติทางตะวันออก (False Easting)

เพื่อป้องกันไม่ให้ค่าพิกัดติดลบ ระบบ UTM จึงกำหนดให้ “เส้นกึ่งกลาง” (Central Meridian) ของทุกโซนมีค่าสมมติเท่ากับ 500,000 เมตร

เส้นศูนย์สูตร และพิกัดสมมติทางเหนือ (False Northing)

ซีกโลกเหนือ / Northern Hemisphere

- เริ่มต้นที่เส้นศูนย์สูตร = 0 เมตร
- ค่าจะเพิ่มขึ้นเมื่อเดินทางขึ้นเหนือ

เส้นศูนย์สูตร (Equator)

ซีกโลกใต้ / Southern Hemisphere

- เริ่มต้นที่เส้นศูนย์สูตร = 10,000,000 เมตร (เพื่อไม่ให้ค่าติดลบเมื่อลงใต้)
- ค่าจะลดลงเมื่อเดินทางไปทางขั้วโลกใต้

พิกัดประเทศไทยบนกริดโลก

เมื่อนำกริดระดับโลกมาทับ ประเทศไทยจะตั้ง
อยู่คาบเกี่ยวระหว่างโซนแนวตั้งที่ 47 และ 48
และแถวแนวนอน P และ Q

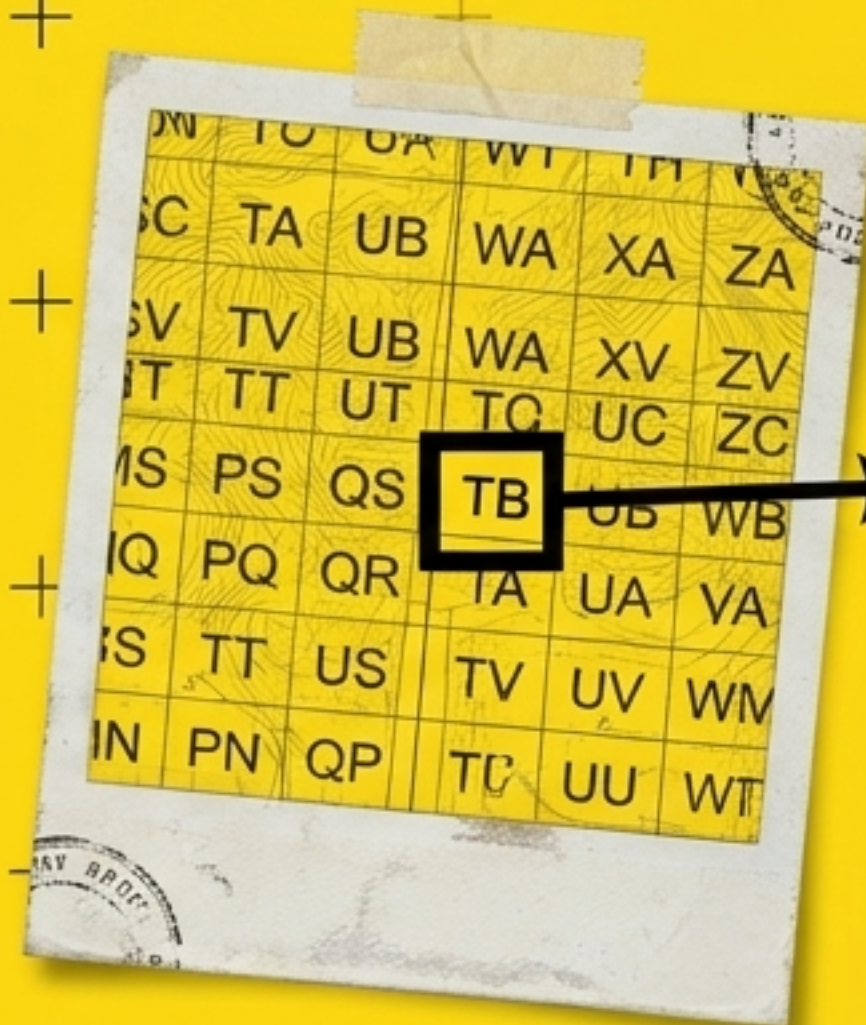
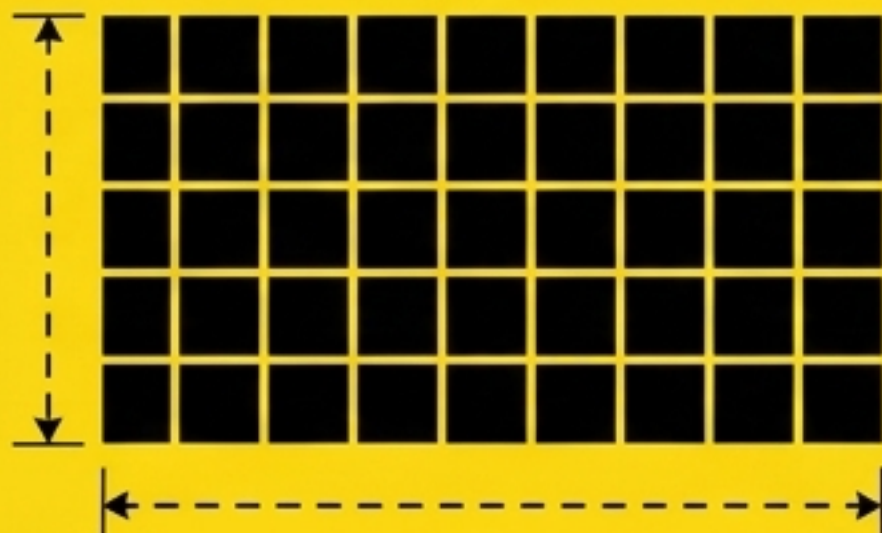
KC	LC	MC	NC	PC	QC	TH	UH	VH	WH	XH	YH
KB	LB	MB	NB	PB	QB	TG	UG	VG	WG	XG	YG
KA	LA	MA	NA	PA	QA	TF	UF	VF	WF	XF	YF
KV	LV	MV	NV	PV	QV	TE	UE	VE	WE	XE	YE
KU	LU	MU	NU	PU	QU	TD	UD	VD	WD	XD	YD
KT	LT	MT	NT	PT	QT	TC	UC	VC	WC	XC	YC
KS	LS	MS	NS	PS	QS	TB	UB	VB	WB	XB	YB
KR	LR	MR	NR	PR	QR	TA	UA	VA	WA	XA	YA
KQ	LR	MQ	NQ	PQ	QQ	TV	UV	VV	WV	XV	YV
KN	LP	MP	NP	PP	QP	TU	UU	VU	WU	XU	YU
KN	LN	MN	NN	PN	QN	TT	UT	VT	WT	XT	YT
KM	LM	MM	NM	PM	QM	TS	US	VS	WS	XS	YS
KL	LL	ML	NL	PL	QL	TR	UR	VR	WR	XR	YR
KK	LK	MK	NK	PK	QK	TQ	UQ	VQ	WQ	XQ	YQ
KJ	LJ	MJ	NJ	PJ	QJ	TP	UP	VP	WP	XP	YP
KH	LH	MH	NH	PH	QH	TM	UN	VN	WN	XN	YN
KH	LG	MG	NG	PG	QG	TM	UM	VM	WM	XM	YM

กริดหลักของประเทศไทยจึงประกอบด้วยรหัส:
47P, 47Q, 48P, 48Q

[เจาะลึกระดับแสนเมตร: รูปสี่เหลี่ยม 100,000 เมตร]

ในแต่ละโซน พื้นที่จะถูกซอยย่อยลงอีกเป็นตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 100,000 x 100,000 เมตร

ตาราง 100k
เมตรแต่ละช่อง
จะถูกกำกับด้วย
'อักษรประจำตาราง'
2 ตัว (เช่น TB)

[T]

: ตัวอักษรแรก ระบुकอล์มันน์แนวตั้ง

[B]

: ตัวอักษรหลัง ระบูกวางแนวนอน

ถอดรหัสตารางแสนเมตร: ทำไมถึงเป็น 'TB'?

SG	TG	UG	VG	WG	XG	YG	ZG
SF	TF	UF	VF	WF	XF	YF	ZF
SE	TE	UE	VE	WE	XE	YE	ZE
SD	TD	UD	VD	WD	XD	YD	ZD
SC	TC	UC	VC	WC	XC	YC	ZC
SB	TB	UB	VB	WB	XB	YB	ZB
SA	TA	UA	VA	WA	XA	YA	ZA
SV	TV	UV	VV	WV	XV	YV	ZV
SU	TU	UU	VU	WU	XU	YU	ZU
ST	TT	UT	VT	WT	XT	YT	ZT
SS	TS	US	VS	WS	XS	YS	ZS
SR	TR	UR	VR	WR	XR	YR	ZR
SQ	TQ	UQ	VQ	WQ	XQ	YQ	ZQ
SP	TP	UP	VP	WP	XP	YP	ZP
SN	TN	UN	VN	WN	XN	YN	ZN
SM	TM	UM	VM	WM	XM	YM	ZM
SL	TL	UL	VL	WL	XL	YL	ZL
SK	TK	UK	VK	WK	XK	YK	ZK
SJ	TJ	UJ	VJ	WJ	XJ	YJ	ZJ
SH	TH	UH	VH	WH	XH	YH	ZH
SG	TG	UG	VG	WG	XG	YG	ZG
SE	TE	UE	VE	WE	XE	YE	ZE
SD	TD	UD	VD	WD	XD	YD	ZD
SC	TC	UC	VC	WC	XC	YC	ZC
SB	TB	UB	VB	WB	XB	YB	ZB
SA	TA	UA	VA	WA	XA	YA	ZA

KC	LC	MC	NC	PC	QC	TH	UH	VH	WH	XH	YH
KB	LB	MB	NB	PB	QB	TG	UG	VG	WG	XG	YG
KA	LA	MA	NA	PA	QA	TF	UF	VF	WF	XF	YF
KV	LV	MV	NV	PV	QV	TE	VE	VE	WE	XE	YE
KU	LU	MU	NU	PU	QU	TD	UD	VD	WD	XD	YD
KT	LT	MT	NT	PT	QT	TC	UC	VC	WC	XC	YC
KS	LS	MS	NS	PS	QS	TB	UB	VB	WB	XB	YB
KR	LR	MR	NR	PR	QR	TA	UA	VA	WA	XA	YA
KQ	LQ	MQ	NQ	PQ	QQ	TV	UV	VV	WV	XV	YV
KE	LE	ME	NE	PE	QE	TU	UU	VU	WU	XU	YU
KN	LN	MN	NN	PN	QN	TT	UT	VT	WT	XT	YT
KM	LM	MM	NM	PM	QM	TS	US	VS	WS	XS	YS
KL	LL	ML	NL	PL	QL	TR	UR	VR	WR	XR	YR
KK	LK	MK	NK	PK	QK	TQ	UQ	VQ	WQ	XQ	YQ
KJ	LJ	MJ	NJ	PJ	QJ	TP	UP	VP	WP	XP	YP
KH	LH	MH	NH	PH	QH	TN	UN	VN	WN	XN	YN
KI	LI	MI	NI	PI	QI	TM	UM	VM	WM	XM	YM

[แนวตั้ง: T]

ห่างจากเส้นกึ่งกลางโซน 48 ไปทางซ้าย 3 ช่อง (300,000 ม.)
หมายถึงมีค่าทางตะวันออกระหว่าง 200,000 - 300,000 เมตร

[แนวนอน: B]

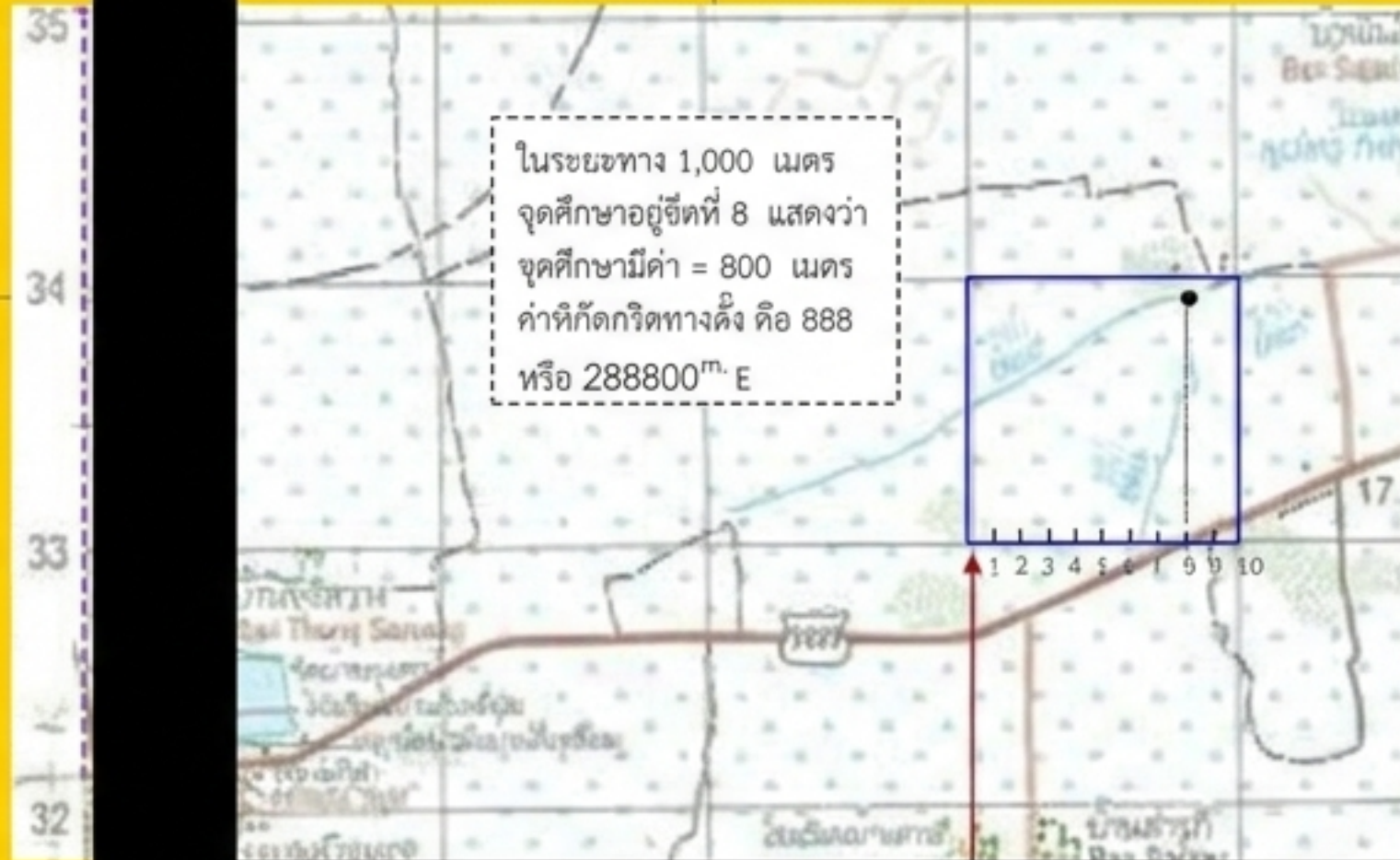
นับจากศูนย์สูตรขึ้นมา 16 ช่อง (ช่องละ 100,000 ม.)
หมายถึงมีค่าพิกัดเหนือระหว่าง 1,600,000 - 1,700,000 เมตร

พื้นที่บริเวณนั้นจึงได้รหัส = TB

กฎทองของการอ่านพิกัดบนแผนที่

“อ่านไปทางขวา
แล้วอ่านขึ้นบน”

2. ค่าพิกัดทางเหนือ (Northing) - อ่านค่าจากล่างขึ้นบน

1. ค่าพิกัดทางตะวันออก (Easting) - อ่านค่าจากซ้ายไปขวา

ค้นหาจุดพิกัดระดับ 100 เมตร

[แนวขวา / Easting]

ช่อง 1,000 เมตรถูกแบ่งเป็น 10 ส่วน (ขีดละ 100 ม.)
จุดศึกษาอยู่ขีดที่ 8 ต่อจากเส้นตารางแนวตั้ง 88
▶ ค่าพิกัดทางตะวันออก คือ 888

[แนวบน / Northing]

จุดศึกษาอยู่ขีดที่ 9 ต่อจากเส้นตารางแนวนอน 33
▶ ค่าพิกัดทางเหนือ คือ 339

กายวิภาคของพิกัด UTM (Anatomy of a Coordinate)

48P

TB

888

339

[48P]

กริดโซน
(Grid Zone Designation)
พื้นที่ขนาด $6^\circ \times 8^\circ$
(ระดับโลก)

[TB]

อักษรประจำตารางแสนเมตร
(ระดับภูมิภาค)

[888]

ค่าพิกัดทางตะวันออก
(Easting)
อ่านไปทางขวา
(ความละเอียด 100 เมตร)

[339]

ค่าพิกัดทางเหนือ
(Northing)
อ่านขึ้นบน
(ความละเอียด 100 เมตร)

*(ระดับ 10,000 เมตร ไม่แสดงในตัวเลขนี้ แต่ซ่อนอยู่ในรหัสตัวแรกของ 888 และ 339)

2 รูปแบบ แต่คือจุดเดียวกันบนโลก

การแสดงค่าพิกัด UTM สามารถเขียนได้ 2 รูปแบบหลัก

แบบอักษรตาราง (Short Format)

48P TB 888 339

ใช้หลักการย่อระยะทางที่ยาวไกลให้สั้นลงด้วยตัวอักษร (TB) เหมาะสำหรับงานภาคสนามและแผนที่ทหาร

แบบระยะจากศูนย์กำเนิด (Raw Meter Format)

48P X = 288800m. E
48P Y = 1633900m. N

บอกระยะห่างจากเส้นย่านกลางและเส้นศูนย์สูตรเป็นหน่วยเมตรโดยตรง (ระยะเต็ม) เหมาะสำหรับระบบ GPS และซอฟต์แวร์ GIS

